

kerk
in actie

Liturgisch bloemschikken Advent & kerst 2019

KERST
campagne

Geef licht!

De lezingen voor de adventstijd 2019 zijn gekozen uit het boek Micha (volgens het alternatieve leesrooster). Micha was in zijn tijd een criticus van het systeem, hij becommentarieerde de maatschappij op sociale en religieuze thema's. In zijn kritieken wees hij naar een hoopvolle toekomst en gaf hij zijn mening over hoe het zou kunnen of zelfs moeten zijn. Hoe actueel kan het zijn? De naam Micha komt regelmatig voor in de Bijbel en dan meestal in de vorm van Michael. Michael betekent: wie is als God? De bekendste Michael in de bijbel is de aartsengel die genoemd wordt in de boeken Daniel en Openbaringen als het gaat over de eindtijd.

In de gekozen lezingen uit het leesrooster gaat het over een mogelijk voorstelbare toekomst. Het gaat over de complexiteit van leven, zonder begin en zonder einde. Daarmee passen de gekozen lezingen bij de betekenis van advent, een periode van verwachten waarin we toeleven naar kerst, de geboorte van de Jezus.

In onderstaande figuur is het verloop van donker naar licht weergegeven in beeld en kernwoorden. De kernwoorden verwijzen naar de thematiek in de lezing van de dag. De kernwoorden zijn gebruikt bij het ontwerpen van de schikkingen.

Symbolische schikking

In onderstaande figuur is het verloop van donker naar licht weergegeven in beeld en kernwoorden. De kernwoorden verwijzen naar de thematiek in de lezing van de dag. De kernwoorden zijn gebruikt bij het ontwerpen van de schikkingen.

De basis voor de adventsschikkingen bestaat uit een hoge driehoekige vorm waarom heen een kransen worden geschoven.

Driehoek

De driehoek staat symbool voor: ik, jij en God (ook wel: ik, de ander en het spirituele genoemd). Micha houdt zich in de verhalen volop bezig met de mensen en de wereld om hem heen en verwijst daarbij naar de genadige en rechtvaardige God.

Kransen

De kransen verwijzen naar de voortdurende cycli van beginnen en eindigen en opnieuw beginnen. Elk jaar wordt het opnieuw kerst, elk jaar ontvangen we waarschuwingen en altijd is er hoop op een toekomst. windstreken en de vier elementen water, vuur, aarde en lucht.

Kleur en materiaal

Micha is een man van soberheid. In deze serie van adventschikkingen wordt soberheid verbeeld in de keuze van kleuren en materialen.

Horizontaal

De kransen worden horizontaal geplaatst. Micha geeft waarschuwingen over aardse zaken, het gaat over het leven op aarde.

Bij de beschrijving van de bloemschik suggestie per zondag wordt er verder ingegaan op de symboliek van de zondag.

Basisschikking

- Als basis gebruiken we een hoge glazen vaas. Deze vaas biedt stevigheid aan de schikking. De vaas die wij gebruiken is 60 cm hoog en heeft een diameter van 18 cm. U kunt eenvoudig het ontwerp aanpassen als uw vaas een iets andere maat heeft.
- De vaas plaatsen we omgekeerd op de tafel.
- Om de vaas worden 3 stevige takken/stengels van ruim 100 cm verticaal geplaatst. Wij gebruikten de ingedroogde steel van de Zonnebloem (over de lengte gehalveerd) maar u kunt ook een andere stevige stengel of tak gebruiken. Deze tak of stengel moeten een rechte lijn hebben en enigszins buigbaar zijn. De stelen raken elkaar bovenaan in de punt en worden bijeen gebonden met touw of wikkeldraad. Let op, het is niet de bedoeling dat er een diablolo ontstaat (zie werkfoto 1).

werkfoto 1

werkfoto 2

- De kransen schuiven we horizontaal over de constructie. Voor zondag 1 wordt 1 krans gebruikt, laaggeplaatst. Zondag 2 >2 kransen: de krans van zondag 1 + een iets kleinere krans etc.
- In de schikking worden 4 kransen gebruikt. Voor zondag 1 heeft u een strokrans nodig met een diameter van 30 cm. Voor zondag 3 is een kleinere strokrans met een diameter van 25 cm nodig. De maten van de strokransen zijn standaard (zie werkfoto 2).
- De kransen voor zondag 2 en 4 maakt u zelf. Wij omwikkelden een stevige verse buigbare tak die in de juiste vorm gebogen wordt. De diameter van de vaas bepaald de diameter van uw zelf te vormen krans 2 en 4.

- De krans van zondag 1 is belangrijk voor de constructie en stevigheid van de schikking. De krans klemt de 3 stengels/takken tegen de glazen vaas aan en biedt stevigheid om het gewicht te dragen van de 3 kransen. Het is mooi als de ruimte tussen de kransen ongeveer gelijk is (zie werkfoto 3).

werkfoto 3

Uitgangspunten bij het ontwerp

- De bloemschiksuggestie is bedoeld om te inspireren.
- Een krachtige beeldtaal, die deels vragen oproept bij de kijkers en ook aansluit bij de teksten.
- De bloemschiksuggestie bestaat uit 5 schikkingen (ideeën voor 4 zondagen en kerstdag) die samen een serie vormen, passend bij de tijd van het kerkelijk jaar.
- Bij de keuze voor plantaardige materialen en niet plantaardige materialen is er rekening gehouden met de milieubelasting die de productie van het materiaal met zich meebrengt. Dat houdt in: materialen die van nature bloeien in het seizoen of een lage ecologische voetafdruk hebben.
- Met foto's en werkbeschrijving wordt uitgelegd hoe de schikking is gemaakt. De gekozen techniek en de gekozen hulpmaterialen belasten zo min mogelijk het milieu en dragen bij aan duurzaam leven en werken.
- De bloemschiksuggestie is eenvoudig te maken.

Meer informatie?

Inspiratie voor de bloemschik suggestie is gevonden in de aangegeven bijbelteksten en overdenkingen die gebruikt worden bij de kerstcampagne van Kerk in Actie 2019, 'Geef Licht'. Deze zijn te vinden in de Adventskalender die u gratis kunt bestellen op petrus.protestantsekerk.nl/adventskalender-2019.

Eerste adventszondag

1 december 2019

Latijnse benaming: Levavi. Genoemd naar een Gregoriaanse mis naar aanleiding van Psalm 25: tot U verhef ik mijn ziel.

Symbolische schikking

'God zal zijn volk verzamelen, overal vandaan. Als een herder die zijn kudde verzamelt'.

Kuddes worden van oudsher verzameld binnen een omheining, vaak een omheining met prikkeldraad, om de dieren te beschermen tegen gevaar. De krans symboliseert de omheining, heeft een prikkelig uiterlijk, waardoor de schapen (bolletjes wol) zich veilig kunnen verzamelen.

werkfoto 4

Teksten uit het leesrooster

Micha 2:12

Ik zal ze samenbrengen als schapen en geiten binnen de omheining, als een kudde in de wei; het zal daar gonzen van de mensen.

De eerste prikkelige krans wordt gemaakt op een strokrans. We verwerken takjes van de grove den (Pinus) op de strokrans. U kunt deze takken wellicht snoeien of kopen bij de bloemist. Het is ook mogelijk om mee te doen aan een project als: "zaag je eigen kerstboom". In veel provincies wordt deze actie georganiseerd. Voorbeeld: hogeveluwe.nl/nl/agenda/zaag-je-eigen-kerstboom. Daarnaast gebruiken we plukjes schapenwol om de schapen te duiden. De strokrans wordt bekleed met plaatmos.

Benodigdheden

- Grove den (Pinus)
- Plaatmos
- Wol
- Spelden
- Wikkeldraad

Werkwijze

- Bedek de strokrans met mos. Draai het mos vast met wikkeldraad.
- Knip het groen in stukjes van ongeveer 15-25 cm.
- Leg de takjes Pinus met de naalden in de richting van de klokwijzers op de met mos bedekte strokrans en bevestig met wikkeldraad de takjes vast op de krans. De werkrichting is tegengesteld aan de richting van de naalden.
- Steek met een speld plukje wol vast tussen het groen.
- Schuif de krans over de constructie. De krans ligt bijna op tafel.

Tekst voor in viering

Het geheel van deze schikking rust op drie steunen. Een oneindige cirkel van stekelig groen is als de omheining voor de kudde, beschermend. De drie steunen zijn stevig genoeg om alles te dragen en staan symbool, voor de Drieëenheid, of zelfs voor het gezin, moeder, vader, kind.

Micha beschouwt mensen als een kudde die beschermd wordt in de kring. Dat zien we hier. Met hier en daar een plukje schapenwol. Een cirkel is een sterke constructie en moeilijk te verbreken.

Tweede adventszondag

8 december 2019

Latijnse benaming: Populus Sion. Genoemd naar een Gregoriaanse mis naar aanleiding van Jesaja 30: de Heer komt nabij.

Symbolische schikking

'Hij zal rechtspreken tussen vele volken, terechtwijzen. Oorlogstuig wordt omgebouwd tot landbouwwerktuigen'.

"Oorlogen zijn verleden tijd"... . De mensheid is in dit visioen, onder leiding van het 'Goede', in staat om zichzelf te ontdoen van het kwade. Een symbool voor dat zelf-reinigend vermogen is Eucalyptus cinerea. Van deze grijze takken wordt de krans gemaakt. Aan de krans worden opgerolde puntige blaadjes of puntige blaadjes gehangen (zie werkfoto 5). De cirkel met de punten lijkt op een soort eg (landbouwwerktuig) maar kan geen eg zijn vanwege de materiaalkeuze. De tweede krans wordt gemaakt op een stevige tak die we rondbuigen in de gewenste diameter (zie werkfoto 6). De takken eucalyptus zetten we op een paar plaatsen met een stukje wikkeldraad vast.

werkfoto 5

Teksten uit het leesrooster

Micha 4:1-8

Geen volk zal nog het zwaard trekken tegen een ander volk, geen mens zal meer weten wat oorlog is. - Micha 4:3

werkfoto 6

De krans heeft een luchtig en transparant uiterlijk. De puntige opgerolde blaadjes kunnen gemaakt worden van Prunus laurocerases, de laurierstruik. Het is ook mogelijk om blad van een kamerplant te gebruiken zoals Draceana of Yucca (deze niet rollen). Extra te gebruiken materialen zijn: ligusterbes.

Benodigheden

- Eucalyptus cinerea (bloemist)
- Stevige buigzame tak (1 of 2 takken)
- Puntig blad zoals Prunus laurocerasus, Draceana en Yucca
- Wikkeldraad
- Evt ligusterbes (bloemist en tuin)
- Evt. kerstbalhangertjes
- Lijmpistool

Werkwijze

- Buig de tak in een stevige cirkel en zet vast met wikkeldraad.
- Bind de eucalyptus vast aan de tak
- Rol de blaadjes op en bevestig een (zelfgemaakt) haakje, of knip de puntblaadjes in de gewenste lengte en bevestig een haakje.
- Schuif de krans over de constructie. De krans ligt ongeveer 15-25 cm (afhankelijk van hoogte vaas) boven de eerste krans.
- Hang de puntige blaadjes op met de punt naar beneden.
- Lijm eventueel de besjes tussen de krans van eucalyptus.

Tekst voor in viering

Advent is toeleven naar de komst van de Vredebrenger bij uitstek. De tweede krans is een met eucalyptusblad. De olie die je daaruit kunt winnen is reinigend en te gebruiken als je verkouden bent. De bladen met de opgerolde, scherpe punten, verwijzen naar wapens die onklaar zijn gemaakt. Mensen zullen vrede leren en weten dat dát leven dichtbij het hart van de Allerhoogste is. Het visioen van de wapens die zijn omgesmeed tot nuttige werktuigen hebben de heelheid van het volk op het oog en zijn daarom alleen al goed.

Derde adventszondag

15 december 2019

Latijnse benaming: Gaudete. Genoemd naar een Gregoriaanse mis naar aanleiding van Filippenzen: Verheugt u in de Heer te allen tijd.

Symbolische schikking

'De Heer heeft u laten weten wat goed is en wat hij van u verwacht. Wees eerlijk en rechtvaardig, heb lief en leef met God'.

Een hoopvolle tekst staat deze zondag centraal.

Teksten uit het leesrooster

Micha 6:1-8

**Er is jou, mens, gezegd wat goed is,
je weet wat de HEER van je wil: niets
anders dan recht te doen, trouw te betrachten
en nederig de weg te gaan van je God.
- Micha 6:8**

Het groen voor de krans komt van het groen van de levensboom, de Thuja. Deze boom is het hele jaar door groen, heeft een sterke en aangename geur en uit de hars van deze boom wordt etherische olie gewonnen. De boom heeft veel positieve eigenschappen maar er is ook een minder mooie eigenschap te vermelden; de olie van de boom is giftig. De naam 'levensboom' past bij de plant. De groene krans versieren we met geregen pindanootjes als symbool rechtvaardig zijn, liefhebben en oog hebben voor de vogels. De geregen noten kunnen na de dienst buiten worden opgehangen voor de vogels.

Extra te gebruiken materialen zijn: witte bessen zoals Pernettya en Symphoricarpus.

Benodigheden

- Strokrans
- Thuja groen (bloemist of tuin)
- Pindanootjes
- Wikkeldraad
- Evt. witte bessen zoals Pernettya en Symphoricarpus (bloemist en tuin)

Werkwijze

- Knip het groen in stukjes van ongeveer 15 cm.
- Leg de takjes Thuja met de topjes in de richting van de klokwijzers op het stro en bevestig met wikkeldraad de takjes vast op de krans. De werkrichting is tegengesteld aan de richting van de topjes van de takjes groen.
- Rijg de pinda's aan een stevige draad.
- Schuif de krans over de constructie. De krans ligt ongeveer 15-25 cm (afhankelijk van hoogte vaas) boven de tweede krans.
- Steek evt. witte besjes tussen het groen.

Tekst voor in viering

Zondag Verheug je! De derde krans is bovenop nummer een en twee geplaatst, zo stijgt de schikking omhoog. Versierd met takken van de levensboom, de thuja (conifeer). Erop ligt een snoer pinda's, voor de vogels van de hemel. We weten dat we op onze levensweg alleen maar hoeven te letten op: hoe doen we recht? Onze levensopdracht is het om mens, dier en schepping goed tegemoet te treden. Vogels leven van wat ze vinden, genadebrood. Wij helpen ze door naar hen om te zien, en natuurlijk naar mensen! Het is iets om ons over te verheugen en ruimhartig te delen van wat wij ontvangen.

Vierde adventszondag

22 december 2018

Teksten uit het leesrooster

Micha 7:1-7
Micha 7:18-20

**U blijft niet woedend
op wie er van uw volk nog over zijn;
liever toont u hun uw trouw.
- Micha 7:18**

Latijnse benaming: Rorate. Genoemd naar een Gregoriaanse mis naar aanleiding van Jesaja 45: Dauwt hemelen.

Symbolische schikking

'Gods belofte van zegen en genade'.

De teksten van vorige week verwezen naar geboden en regels en deze zondag staat in het teken van de trouw van God aan ons. Want God is een God die vergeeft. Op die God stelt Micha zijn vertrouwen. In de natuur symboliseert de klimop 'trouw'. De plant is het hele jaar groen, biedt schuilplaatsen voor dieren en de plant hecht zich aan de ondergrond.

De vierde krans wordt gemaakt op een stevige tak die we rond buigen in de gewenste diameter. De klimoprانken zetten we op een paar plaatsen met een stukje wikkeldraad vast. Extra te gebruiken materialen zijn: klimopbessen, en witte bessen zoals Pernettya en Symphoricarpus.

Benodigheden

- Ranken van de klimop (tuin)
- Stevige buigzame tak (1 tak)
- Wikkeldraad
- Evt. klimopbessen en witte bessen zoals Pernettya en Symphoricarpus.

Bij de schikking

- Buig de tak in een stevige cirkel en zet vast met wikkeldraad.
- Bind de ranken vast aan de tak
- Schuif de krans over de constructie. De krans ligt ongeveer 15-25 cm (afhankelijk van hoogte vaas) boven de derde krans.
- Bind de besjes tussen de klimopranken.

Tekst voor in viering

De vierde en laatste krans is groen van de klimop, een hoopvolle kleur, kleur van leven. Klimop kan bijna overal groeien, het is een taaie plant die altijd een weg vindt om te groeien. Het is een laatbloeier, die voor bijen en hommels nog voedsel geeft als de rest al is uitgebloeid. De bessen zijn niet zo geliefd, meer een noodrantsoen.

De plant is veelzijdig, maar we kijken er makkelijk overheen. Klimop staat symbool voor trouw door de sterke hechtwortels.

Micha zegt dat de Eeuwige niet woedend blijft, maar liever trouw blijft aan wie op de weg ten leven wil gaan. Dit is geen rechte weg, maar een met omwegen, zoals de kronkelige klimop.

Eerste Kerstdag

25 december 2019

Teksten uit het leesrooster

Johannes 1: 1-14

In het Woord was leven en het leven was het licht voor de mensen. Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet in haar macht gekregen.
- Johannes 1:4-5

Symbolische schikking

'Het licht schijnt in de duisternis'.

De kegelvorm met de vier kransen zijn duidelijk zichtbaar. Bovenop de takken komt een bol met bloemen en een lichtsnoer.

Benodigheden

- Veenmos (Sphagnum), verkrijgbaar bij bloemist
- Plaatmos
- Lichtsnoer op batterij (wij gebruikten een snoer met 80 lichtpuntjes)
- Ornithogalum arabicum (vogelmelk)
- Plantje grijze Helichrysum
- Witte hyacinthennagels om te rijgen*
- Spelden

*Haal de Hyacinth en Ornithogalum ruim op tijd in huis zodat de bloemen bloeien. Op de foto ziet u geregen bloemetjes van Kalanchoe omdat de Hyacinth niet beschikbaar was toen deze brochure werd ontwikkeld.

Bij de schikking

- Laat het mos vol zuigen met water en uitlekken.
- Maak een bol in de gewenste diameter van het mos en zet vast met wikkeldraad. Tip, maak eerst een prop van krantenpapier en wikkel daar het veenmos omheen (zie werkfoto 7).
- Bekleed de veenmosbol met plaatmos. Zet het mos vast met wikkeldraad.
- Plaats de bol bovenop de drie takken. Zorg ervoor dat de bol stevig ligt. Wij haalden de touwbinding weg. Evt. het bevestigen van de bol op de takken verstevigen met een spijker of pin. De bol zal in het begin wat lekken. Ga verder met schikken als er bijna geen water meer drupt.
- Bevestig de batterij aan de achterkant van bol. Zorg ervoor dat de batterijen niet nat kunnen worden! (>inpakken in plastic).
- Steek de bloemen van de ornithogalum stuk voor stuk met een speld in het mos.
- Rijg de hyacinthennagels aan een stukje wikkeldraad en steek de draden in het mos.
- Steek korte grijze takjes Helichrysum in het mos.
- Speld evt. hyacinthennagels in het mos (speld van bovenaf door de bloem steken en in het mos plaatsen).
- Plaats wat witte accenten in de kransen.

werkfoto 7

Tekst voor in viering

De kroon op al deze kransen is de bol in top. De tijd van wachten wordt afgerond met een bol vol licht en bloemen. Wit als kleur van zuiverheid, licht omdat léven veel licht nodig heeft. In de kersttijd wachten we op het licht dat terugkeert aan de hemel. De bol die we hier zien is een tegenhanger van de hemel die wij als een koepel waarnemen. De lichtjes zijn de sterren. Kerst zegt dat het Woord levend wordt. Woord, licht en leven zijn de drie steunpunten waarop ons geloof kan rusten. Johannes bemoedigt ons met het licht en dat zien we terug in de versiering van de bol met groen, lichtjes en geurende bloemen.

De bijbelteksten zijn gekozen uit het Oecumenisch Leesrooster, de theologische vertaling van die teksten zijn overgenomen uit de brochure van Kerk in Actie, 'Geef Licht'.

Meditatieve teksten: Door-Elske Cazemier, verbindend specialist Protestantse Kerk in Nederland.

De ontwerpgroep Symbolisch Bloemschikken bestond uit: Charlotte Kwak, Corine Overweg – van Willigen, Willy Faber- van Dijk en Hanneke Maassen

Arrangeurs: Willy Faber – van Dijk en Corine Overweg – van Willigen

Projectleider, concept, uitwerking en ontwerp: Hanneke Maassen

Fotograaf: Jan van de Lagemaat

Fotolocatie: Galluskerk, Angerlo

Vormgeving: Miranda Ockerse

Eindredactie: Linda Zuidhof

Protestantse Kerk

info@protestantsekerk.nl; (030) 880 1880

Maandag tot en met donderdag: van 09.00 – 21.00 uur

Vrijdag: van 09.00 – 16.00 uur